

FINLANDSSVENSK NORMERING AV LÄSKEDJOR-2

Inom ramen för projektet *Automatisk läsning och goda läsförståelsestrategier* (år 2015-2017) har Vasa specialpedagogiska center vid Åbo Akademi i Vasa getts möjligheten att ta fram finlandssvenska normer för det rikssvenska materialet Läskedjor-2 (Jacobson, 2014). Projektet har finansierats av Svenska kulturfonden, Aktiastiftelsen i Vasa, Svenska folkskolans vänner, Lisi Wahls stiftelse och Svensk-Österbottniska samfundet. Under våren (april) 2015 och hösten (oktober) 2015 genomförde Vasa specialpedagogiska center tester i de deltagande skolornas alla årskurser inom grundläggande utbildning och åk 1 i gymnasiet. Testerna ligger som grund för den finlandssvenska normeringen av Läskedjor-2.

Vasa specialpedagogiska center vid Åbo Akademi i Vasa är en forsknings- och utredningsenhet med betoning på inlärningssvårigheter. En av verksamhetens målsättningar är att genom olika utvecklings- och forskningsprojekt bidra till mera kunskap om metoder för diagnos, analys och åtgärdande av inlärningssvårigheter i Svenskfinland.

Bakgrund

Under läsåret 2007-2008 genomförde Vasa specialpedagogiska center i samarbete med FDUV/Lärum inom ramarna för ABC – läs- och skrivutvecklingsprojektet en finlandssvensk normering av LS-Reviderad - Klassdiagnoser i läsning och skrivning för högstadiet och gymnasiet (Johansson, 2004). Finlandssvenska normer finns för tester som genomförs i grupp för årskurserna 7 och 9. Under åren 2011-2013 genomförde Vasa specialpedagogiska center projektet *Kartläggningsmaterial med fokus på läsning och skrivning i årskurserna 2 och 5 i Svenskfinland*. Detta projekt har resulterat i kartläggningsmaterialen KSS diktamen 2 (Staffans, Risberg & Kronberg, 2013), KSS diktamen 5 (Staffans, Risberg & Kronberg, 2013), Frida och djuren - kartläggning av läsförståelse i åk 2 (Risberg, Kronberg & Staffans, 2013). Fyra toner på dragspelet - kartläggning av läsförståelse i åk 3 (Risberg, Kronberg & Staffans, 2014) Dessutom normerades det rikssvenska testet Läskedjor för årskurserna 2 och 5 i Svenskfinland. Det reviderade Läskedjor normerades för åk 3 hösten 2013.

Tack vare den finansiering som Vasa specialpedagogiska center har erhållit för projektet *Automatisk läsning och goda läsförståelsestrategier* har centret haft möjlighet att fortsätta sitt arbete för att kartlägga och stöda läs- och skrivutvecklingen inom den grundläggande utbildningen och gymnasierna. En del i det arbetet är den nu genomförda finlandssvenska normeringen av Läskedjor-2 (Jacobson, 2014).

Normeringen av testet Läskedjor-2 är viktig ur två olika aspekter. För det första är det önskvärt att elever som testas i Svenskfinland med detta screeninginstrument ska kunna jämföras med en egen finlandssvensk normgrupp. För det andra ger normeringen en allmän bild av hur pass väl eleverna besitter en fungerande teknisk läsförmåga idag. Från det tidigare projektet *Kartläggningsmaterial med fokus på läsning och skrivning i årskurserna 2 och 5 i Svenskfinland* (år 2011-2013) kunde det skönjas att våra finlandssvenska elevers tekniska ordavkodningsförmåga i dessa årskurser var jämförbar och i vissa årskurser t.o.m. sämre jämfört med Sverigesvenska elever i samma ålder. Om det faktiskt förhåller sig så att den tekniska läsförmågan "försvagas" är det ytterst viktigt att kunna åtgärda denna trend med insatser på tidig lästräning.

Genomförande av normeringen

Vasa specialpedagogiska center tog till en början kontakt med bildnings- och skoldirektörer för grundskolor och gymnasier i Svenskfinland (bl. a Österbotten, Egentliga Finland, Nyland, Östra Nyland samt Åland) för att utreda intresset bland dessa att delta i normeringen av Läskedjor-2. I nästa skede kontaktades rektorerna i de skolor vars skol- eller bildningsdirektörer ställt sig positiva till att delta. 38 skolor tackade ja till att genomföra testningar bland sina elever. Speciallärarna eller rektorerna på skolorna fungerade som kontaktpersoner och i de flesta fall var det speciallärarna eller lärarna som genomförde testningarna i skolorna. Under våren 2015 så deltog 4816 elever från 38 olika skolor i normeringen av Läskedjor-2. I vårens normering ingick även testmaterialet engelska ordkedjor (Wordchains), som kan användas från och med åk 5 i våra finlandssvenska skolor. Under hösten 2015 deltog 3984 elever från 36 skolor i normeringen.

Följande 38 skolor har deltagit i normeringen:

Billnäs skola	Källbo skola
Bosund skola	Närpes gymnasium
Chydenius skola	Pjelax skola
Cronhjelmsskolan	Pojo kyrkoby skola
Cygnaeus skola	Risö skola
Donnerska skolan	S:t Olofsskolan
Ekenäs gymnasium	Seminarieskolan
Ekenäs högstadieskola	Sirkkala skola
Forsby skola	Sirkkalabackens skola
Generalhagens skola	Snappertuna skola
Gerby skola	Stenbackens skola
Geta skola	Svartå skola
Holm skola	Såka skola
Höjdens skola	Sävträsk skola
Karis sv högstadium	Vikinga skola
Karis-Billnäs gymnasium	Villa skola
Karleby svenska gymnasium	Vittsar skola
Katedralskolan	Vårdö skola
Kyrkbackens skola	Västerby skola

Vårnormeringen baseras på testresultat från de olika årskurserna enligt följande:

Årskurs	Testresultat från antal elever
1	546
2	548
3	557
4	530
5	522
5	517
7	459
8	460
9	427
Gymn. åk 1	250
Sammanl.	4816

Vårnormeringen av Wordchains baseras på resultat för de olika årskurserna enligt följande:

Årskurs	Testresultat från antal elever
5	485
6	468
7	539
8	460
9	427
Gymn. åk 1	250
Sammanl.	2629

Höstnormeringen baseras på resultat för de olika årskurserna enligt följande:

Årskurs	Testresultat från antal elever
2	535
3	529
4	500
5	528
6	502
7	395
8	402
9	397
Gymn. åk 1	196
Sammanl.	3984

Vasa specialpedagogiska center vill rikta ett varmt tack till samtliga skolor, lärare och elever som deltagit i den omfattande normeringen. Ett stort tack går också till specialklasslärare Heidi Eriksson, som har rättat testen och fört in resultaten i databaser.

Vasa den 26 augusti 2016

Gunilla Toivonen, vik. verksamhetsledare för Vasa specialpedagogiska center

Aktia

Lisi Wahl

LäsKedjor-2 finlandssvenska normer (höst)

Transformerering av råpoäng till stanine för alla elever i årskurserna 1-10. Normerna är inte uppdelade på kön.

Bokstavskedjor (höstnormer)

Stanine	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Åk 2	0-19	20-23	24-26	27-29	30-32	33-35	36-38	39-41	42-
Åk 3	0-26	27-29	30-32	33-35	36-39	40-42	43-46	47-49	50-
Åk 4	0-28	29-32	33-37	38-40	41-44	45-48	49-51	52-57	58-
Åk 5	0-30	31-35	36-39	40-43	44-48	49-52	53-57	58-64	65-
Åk 6	0-34	35-39	40-43	44-47	48-52	53-55	56-60	61-64	65-
Åk 7	0-37	38-43	44-48	49-53	54-58	59-62	63-66	67-71	72-
Åk 8	0-44	45-50	51-56	57-59	60-64	65-69	70-73	74-78	79-
Åk 9	0-43	44-50	51-55	56-60	61-66	67-70	71-75	76-80	81-
Åk 1 i gy	0-47	48-51	52-56	57-60	61-65	66-70	71-74	75-80	81-

Ordkedjor (höstnormer)

Stanine	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Åk 2	0-3	4-6	7-9	10-11	12-14	15-18	19-21	22-25	26-
Åk 3	0-8	9-11	12-15	16-18	19-22	23-26	27-29	30-33	34-
Åk 4	0-12	13-17	18-21	22-25	26-28	29-32	33-36	37-40	41-
Åk 5	0-17	18-22	23-26	27-30	31-35	36-40	41-43	44-47	48-
Åk 6	0-22	23-26	27-30	31-34	35-39	40-43	44-47	48-52	53-
Åk 7	0-21	22-27	28-33	34-38	39-43	44-47	48-52	53-56	57-
Åk 8	0-31	32-36	37-41	42-45	46-49	50-54	55-59	60-63	64-
Åk 9	0-31	32-37	38-42	42-46	47-51	52-55	56-60	61-64	65-
Åk 1 i gy	0-36	37-40	41-44	45-47	48-51	52-55	56-59	60-63	64-

Meningskedjor (höstnormer)

Stanine	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Åk 2 *	0	1-2	3-4	5-12	13-16	17-21	20-24	22-24	25-
Åk 3	0-3	4-8	9-12	13-15	16-19	20-24	25-29	30-33	34-
Åk 4	0-9	10-13	14-18	19-22	23-26	27-30	31-36	37-42	43-
Åk 5	0-14	15-18	19-22	23-26	27-32	33-38	39-42	43-49	50-
Åk 6	0-19	20-24	25-27	28-31	32-37	38-41	42-46	47-51	52-
Åk 7	0-18	19-24	25-28	29-33	34-40	41-45	46-49	50-57	58-
Åk 8	0-23	24-29	30-37	38-42	43-48	49-55	56-60	61-66	67-
Åk 9	0-24	25-29	30-35	36-40	41-47	48-53	54-59	60-63	64-
Åk 1 i gy	0-27	28-35	36-39	40-43	44-47	48-55	56-61	62-64	65-

* Åk 2. Meningskedjor är svårt för många elever även i årskurs 2, varför normerna bör användas och tolkas med stor försiktighet.

LäsKedjor-2 finlandssvenska normer (vår)

Transformerering av av råpoäng till stanine för alla elever i årskurserna 1-10. Normerna är inte uppdelade på kön.

Bokstavskedjor (vårnormer)

Stanine	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Åk 1	0-15	16-19	20-22	23-25	26-28	29-31	32-34	35-37	38-
Åk 2	0-18	19-23	24-26	27-30	31-33	34-36	37-39	40-42	43-
Åk 3	0-25	26-28	29-31	32-35	36-39	40-43	44-46	47-51	52-
Åk 4	0-27	28-32	33-36	37-40	41-44	45-47	48-51	52-56	57-
Åk 5	0-30	31-35	36-40	41-43	44-47	48-51	52-55	56-58	59-
Åk 6	0-33	34-40	41-44	45-47	48-52	53-56	57-60	61-65	66-
Åk 7	0-36	37-43	44-47	48-52	53-56	57-60	61-64	65-69	70-
Åk 8	0-36	37-42	43-49	50-54	55-59	60-63	64-68	69-75	76-
Åk 9	0-36	37-44	45-49	50-55	56-60	61-64	65-69	70-75	76-
Åk 1 i gy	0-42	43-49	50-53	54-58	59-63	64-66	67-70	71-75	76-

Ordkedjor (vårnormer)

Stanine	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Åk 1	0-1	2-3	4-5	6-7	8-10	11-13	14-16	17-19	20-
Åk 2	0-5	6-8	9-11	12-14	15-18	19-21	22-25	26-29	30-
Åk 3	0-11	12-14	15-18	19-21	22-24	25-28	29-32	33-36	37-
Åk 4	0-15	16-19	20-23	24-26	27-31	32-35	36-40	41-43	44-
Åk 5	0-21	22-24	25-27	28-30	31-35	36-39	40-42	43-46	47-
Åk 6	0-21	22-26	27-31	32-36	37-41	42-44	45-49	50-54	55-
Åk 7	0-25	26-31	32-35	36-40	41-44	45-47	48-51	52-56	57-
Åk 8	0-27	28-32	33-36	37-41	42-45	46-49	50-53	54-57	58-
Åk 9	0-27	28-33	34-38	39-42	43-46	47-51	52-55	56-61	62-
Åk 1 i gy	0-34	35-39	40-42	43-45	46-49	50-53	54-58	59-63	64-

Meningskedjor (vårnormer)

Stanine	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Åk 1 *				2-3	4-6	7-10	11-14	15-18	19-
Åk 2 *	0-2	3-4	5-8	9-12	13-15	16-19	20-24	25-30	31-
Åk 3	0-6	7-10	11-14	15-17	18-22	23-26	27-30	31-36	37-
Åk 4	0-11	12-15	16-20	21-24	25-29	30-33	34-40	41-45	46-
Åk 5	0-17	18-21	22-24	25-27	28-32	33-37	38-42	43-46	47-
Åk 6	0-16	17-22	23-26	27-31	32-37	38-42	43-48	49-57	58-
Åk 7	0-21	22-26	27-31	32-36	37-41	42-46	47-52	53-59	60-
Åk 8	0-20	21-26	27-31	32-36	37-42	43-47	48-53	54-58	59-
Åk 9	0-23	24-27	28-33	34-38	39-43	44-48	49-54	55-60	61-
Åk 1 i gy	0-29	30-33	34-38	39-42	43-45	46-50	51-57	58-61	62-

* Åk 1 och 2. Meningskedjor är svårt för många elever i årskurs 1 och 2, varför normerna bör användas och tolkas med stor försiktighet.

WordChains (vårnormer)

Stanine	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Åk 5	0-16	17-20	21-23	24-28	29-31	32-35	36-40	41-43	44-
Åk 6	0-18	19-23	24-29	30-33	34-38	39-42	43-45	46-49	50-
Åk 7	0-25	26-30	31-34	35-39	40-42	43-45	46-49	50-53	54-
Åk 8	0-26	27-31	32-35	36-41	42-44	45-48	49-53	54-58	59-
Åk 9	0-28	29-34	35-39	40-43	44-47	48-51	52-56	57-61	62-
Åk 1 i gy	0-35	36-39	40-43	44-46	47-51	52-54	55-59	60-63	64-